

Adı : .....

Soyadı : .....

Sınıfı : ..... No : .....

B

KİTAPÇIĞI

KAHRAMANMARAŞ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

**ORTAK
SINAV**

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi
I. Dönem I. Ortak Sınavı

1. Pontus Rum Cemiyeti, Karadeniz Bölgesi'nde bir Pontus Rum devleti kurmak istiyordu. Bunun için Türk köylerini basarak Türkleri göçe zorluyordu. Ayrıca Yunanistan'dan getirdikleri Rum göçmenleri bu bölgeye yerleştiriyordu. Böylece Türklere karşı Rum nüfusunun sayıca üstünlüğünü sağlamak istiyordu.

Pontus Rum Cemiyetinin bu çalışmaları Wilson İlkeleri'nin aşağıda verilen maddelerinden hangisiyle ilgilidir?

- A) Savaş sonunda gizli antlaşmalar yapılmayacaktır.
B) Yenilen devlet, yenilen devletlerden savaş tazminatı almayacaktır.
C) Devletlerarası anlaşmazlıkları çözmek ve dünya barışını sağlamak amacıyla milletlerarası bir teşkilat kurulacaktır.
D) İmparatorluklar içindeki milletlere, çoğunlukta olduğu bölgelerde kendi geleceklerini belirleme hakkı verilecektir.

2. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın maddelerinden bazıları şunlardır:

- Sınırlar dışındaki Osmanlı ordusu, derhal terhis edilecek.
- Toros tünelleri, İtilaf Devletlerince işgal edilecek.
- Hükûmet iletişimi dışında bütün telefon, telsiz ve telgraf hatları, İtilaf Devletlerinin kontrolünde olacak.

Verilen maddeler ile aşağıdaki alanlar eşleştirildiğinde hangi seçenek dışta kalır?

- A) Ekonomi
B) Savunma
C) Ulaşım
D) Haberleşme

3.

Kilikyalılar Cemiyeti	Çukurova Bölgesi'ndeki Fransız işgaline engel olmak istemiştir.
Millî Kongre Cemiyeti	Millî Mücadele'nin haklılığını basın ve yayın yoluyla dünya kamuoyuna duyurmayı amaçlamıştır.
İzmir Redd-i İlhak Cemiyeti	İzmir'in Yunanlara verilmesini ve buranın işgalini önlemek amacıyla kurulmuştur.
Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti	Doğuda bağımsız bir Ermeni devleti kurmak isteyen Ermenilere karşı bölgeyi savunmayı amaçlamıştır.

Tabloya göre verilen cemiyetlerden hangisinin mücadele yönteminin farklı olduğu söylenebilir?

- A) Kilikyalılar Cemiyeti
B) Millî Kongre Cemiyeti
C) İzmir Redd-i İlhak Cemiyeti
D) Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

4.

İtilaf Devletleri, Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra yurdumuzu işgale başladı. Bunun üzerine birçok imkânsızlığa rağmen her kesimden ve yaştan insan, vatani savunmak için bir araya geldi. Türk milletinin bağımsız yaşama arzusunun ve vatanseverlik duygusunun eseri olarak ortaya çıkan bu direniş hareketine "Kuvâ-yı Millîye" dendi.

Buna göre Kuvâ-yı Millîye ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî birlik ve beraberlik düşüncesi hâkimdir.
B) Türk milletinin desteğiyle oluşmuştur.
C) Millî Mücadele'yi başarıya ulaştırmıştır.
D) İşgallere engel olmak amacıyla ortaya çıkmıştır.

5. 1908'de meşrutiyeti isteyenler ile padişah yanlıları arasında başlayan tartışmalar gittikçe şiddetlendi. Ülkede yaşanan bu gerginlik, İstanbul'da bir ayaklanmaya dönüştü. Tarihimizde "31 Mart Olayı" olarak bilinen bu ayaklanmanın amacı, meşrutiyet yönetimine son vermektir. Ayaklanma, Mustafa Kemal'in kurmay başkanlığını yaptığı Hareket Ordusu tarafından bastırıldı.

Verilen bilgiye göre;

- I. Osmanlı Devleti'nde iç karışıklıklar yaşanmaktadır.
II. Padişah taraftarları bir grup, meşrutiyete karşı çıkmıştır.
III. 31 Mart Olayı 'ndan sonra padişahın yetkileri artırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

6. Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya, 1911'de Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprağına saldırdı. Mustafa Kemal ve bir grup gönüllü subay gizli olarak Derne, Tobruk ve Bingazi'ye gittiler. Mustafa Kemal, burada halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı önemli başarılar elde etmiştir.

Bu bilgilerde Mustafa Kemal'in hangi askeri başarısından söz edilmiştir?

- A) Suriye Cephesi
B) Çanakkale Savaşı
C) Trablusgarp Savaşı
D) Kafkasya Cephesi

7. Mustafa Kemal, durumun nasıl gelişmekte olduğunu iyice görmeden I. Dünya Savaşı'na girme taraftarı değildi. O, acele etmeme ve fırsat kollama düşüncesindeydi. Savaşa girilecekse askerî durumla siyasi olayların gelişimine göre en uygun zaman ve tarafı seçmek gerekirdi. Millet ve memleketin menfaatlerine en uygun şartlar sağlandıktan sonra savaşa girmek fikrindeydi.

Buna göre verilen açıklama ilgili;

- I. İçinde bulunulan duruma göre hareket edilmelidir.
II. Milletin ve ülkenin çıkarları dikkate alınmalıdır.
III. Askerî harekât için gerçekçi davranılmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

8. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na girme nedenlerinden biri değildir?

- A) Devletin sınırlarını genişletmek istemesi
B) Kaybettiği yerleri geri alma düşüncesi
C) Siyasi yalnızlıktan kurtulmak istemesi
D) Savaşı Almanya'nın kazanacağına inanması

9. Mustafa Kemal'in, Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasındaki işgaller karşısında düşünceleri şöyledir:

"Türk ata yurduna ve Türk'ün bağımsızlığına saldıranlar kimler olursa olsun onlara bütün ulusça karşı çıkmak ve onlarla savaşmak gerekiyordu. Bu önemli kararın bütün gereklerini ilk gününde açıklamak elbette yerinde olamazdı. Uygulamayı birtakım evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak ulusun duygu ve düşüncelerini hazırlamak, adım adım ilerleyerek böylece amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu."

Metne göre Mustafa Kemal'in düşünceleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) İşgalcilere karşı silahlı mücadeleye girişilmelidir.
B) Hedeflere ulaşmak için padişahın desteği alınmalıdır.
C) Planlar, aşama aşama uygulamaya konulmalıdır.
D) Birlik ve beraberlik duygusuyla hareket edilmelidir.

10. Almanya, Birinci Dünya Savaşı'na girerken Osmanlı Devleti'nin boğazlarından ve geçitlerinden yararlanarak İtilaf Devletlerinin sömürgelerine giden yolları kapatmayı ve oradaki sömürgeleri ele geçirmeyi amaçlamıştır.

Buna göre Almanya'nın, Osmanlı Devleti'nin hangi özelliğinden faydalanmak istediği söylenebilir?

- A) Teknik gelişmeler
B) Jeopolitik konumu
C) Askeri üstünlük
D) Halifelik gücü

11. Birinci Dünya Savaşı'nın genel nedenleri arasında;

- Sanayi İnkılâbı sonunda sömürgecilik ve pazar arayışının artması,
- Devletlerarası bloklaşma ve çıkar çatışması yer alır.

Verilen nedenler sırasıyla aşağıdaki alanlardan hangileriyle daha çok ilişkilidir?

- A) Toplumsal – Askerî
- B) Ekonomik – Askerî
- C) Toplumsal – Siyasi
- D) Ekonomik – Siyasi

12. • Rusya, Birinci Dünya Savaşı öncesinde Boğazları ve İstanbul'u ele geçirerek sıcak denizlere inme hayalini gerçekleştirmek istiyordu. Bu yüzden savaşta İtilaf grubunda yer aldı.

- Avusturya Macaristan İmparatorluğu, Balkanlar ve Doğu Avrupa'da hâkimiyet kurmak istiyordu. Bu nedenle Rusya tehlikesine karşı Osmanlı Devleti ve Almanya ile yakınlaştı.

Verilen bilgilere göre devletlerin bu şekilde yakınlaşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Milliyetçilik fikri
- B) Kültürel etkileşim
- C) Çıkar ilişkileri
- D) Coğrafi konum

13. Almanya, I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin kendi yanında yer almasını istiyordu. Böylelikle savaşta yeni cepheler açılacak, Süveyş Kanalı ele geçirilecek, İslam dünyası, hilafetin cihat çağrısı ile savaşın içine çekilmiş olacaktı. Ayrıca Almanya; Musul ve Kerkük petrollerinden istediği kadar yararlanabilecekti.

Buna göre Almanya'nın bu tutumu ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Osmanlı'nın ham madde gücünden faydalanmak
- B) Sömürge kaynaklarına giden yolları kullanmak
- C) Halifenin, Müslümanlar üzerindeki etkisinden yararlanmak
- D) Osmanlı'nın toprak bütünlüğüne destek vermek

14. Osmanlı Devleti'nin kötüye gidişatını önlemek için dil, din, ırk ayrımı gözetmeksizin bütün vatandaşlara devlet yönetimine katılma imkânı sağlanmalıydı. Böylece imparatorluk içindeki bütün milletler eşit kabul edilerek, birlik ve beraberlik içinde yaşayan bir toplum oluşturulmalıydı.

Açıklaması verilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlıcılık
- B) İslamcılık
- C) Türkçülük
- D) Batıcılık

15. Osmanlı Devleti, Rusya başta olmak üzere Avrupa devletlerinin saldırıları sonucu XIX. yüzyıla önemli toprak kayıpları yaşayarak girmiştir. Bu saldırılar karşısında denge politikası izleyerek ayakta kalmaya çalışan Osmanlı Devleti; siyasi, sosyal, ekonomik bakımdan oldukça zayıflamıştır. Ayrıca XIX. yüzyılın başlarından itibaren azınlık isyanlarıyla uğraşmıştır.

Verilen açıklamaya göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sınırlarında değişiklik olmuştur.
- B) Birçok alanda olumsuz etkilenmiştir.
- C) Birden fazla devletle problem yaşamıştır.
- D) Azınlık isyanlarıyla mücadelede başarılı olmuştur.

16. • Osmanlı Devleti, Düyûn-ı Umûmiye İdaresine bazı gelir kaynaklarını bırakmak zorunda kaldı.

- Osmanlı zanaatkârları, Avrupa'nın bol ve ucuz ürünleri ile rekabet edemez duruma geldi.
- Osmanlı Devleti; dışarıya ham madde satan, dışarıdan ise işlenmiş ürün alan bir devlet hâline geldi.

Verilen durumlar aşağıdaki gelişmelerden hangisinin sonuçları arasında yer alır?

- A) Aydınlanma Çağı
- B) Coğrafi Keşifler
- C) Sanayi İnkılâbı
- D) Fransız İhtilâli

17. Mustafa Kemal askerliğe gönül verdiği hâlde annesi, onun asker olmasını istemiyordu. Ancak o, kararını vermişti. Annesine haber vermeden Selânik Askerî Rüştiyesi sınavlarına katıldı ve sınavı kazandı. Buradaki rüştiyeyi bitirdikten sonra eğitimine Manastır ve İstanbul'da devam ederek 1905 yılında İstanbul Harp Akademisinden "kurmay yüzbaşı" olarak mezun oldu.

Verilen parçadan yararlanarak Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Farklı şehirlerde eğitim gördüğü,
II. Askerlik mesleğine ilgi duyduğu,
III. Kararlı bir yapıya sahip olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

18. Mustafa Kemal, Harp Okulu yıllarına ait bir anısını şu şekilde anlatmaktadır:

"İstanbul Harp Okulunda ders aralarında kompozisyon çalışmaları yapıyorduk. Saati elimize alıyor 'Bu kadar dakika sen konuşacaksın, bu kadar dakika ben konuşacağım.' diye yarışmalar düzenliyorduk. Okuldaki öğrencilerin okuması için bir okul gazetesi çıkardık. Sınıf içinde küçük bir teşkilatımız vardı. Ben, gazetenin yönetim kurulunda idim. Gazetenin yazılarını çoğunlukla ben yazıyordum."

Bu durumun Mustafa Kemal'in aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangisine daha fazla katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Gerçekçilik
B) Liderlik
C) Vatanseverlik
D) Açık sözlülük

19. Manastır Askerî İdadisinde Mustafa Kemal'e edebiyat ve şiir sevgisini aşılayan Ömer Naci'dir. Yine tarih öğretmeninin etkisi ile Fransız düşünürlerin kitaplarını ilk kez burada okumaya başladı. Monteskiyo, Jan Jak Russo ve Volter gibi Fransız aydınların düşüncelerinden etkilendi.

Verilen parçaya göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Askerî tecrübe kazandığı
B) Çok yönlü olarak geliştiği
C) Yeni fikirlere açık olduğu
D) Farklı düşünürlerden etkilendiği

20. Tevfik FİKRET	Mustafa Kemal ATATÜRK
Kızlarını okutmayan millet, oğullarını manevi öksüzlüğe mahkûm etmiş demektir.	Kadınlarımız, erkeklerden daha çok aydın ve daha fazla bilgili olmaya mecburdur.
Gençler, vatanın bütün ümidi şimdi sizdedir.	Gençler! Vatanın ümit ve istikbâli size, genç nesillerin anlayış ve enerjisine bağlanmıştır.
Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür bir şairim.	Öğretmenler! Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister.

Tabloya göre Mustafa Kemal'in, Tevfik Fikret'ten hangi konuda etkilendiği söylenemez?

- A) Seçme ve seçilme hürriyeti
B) Kadınlara verilen haklar
C) Düşünce ve fikir özgürlüğü
D) Yeni neslin sorumlulukları